

*Kan frit distribueres
Godkendt*

Aalborg Universitet
Postboks 159
9100 Aalborg

Sagsbehandler:
Anne Christoffersen
Telefon: 9940 9680
Email: achr@create.aau.dk

Dato: 06-09-2022
Sagsnr.: 2022-412-02993

Referat af møde i Aftagerpanelet for Arkitektur og Design (Industrielt Design) - den 27. juni 2022

Deltagere: Christoffer Mørch, Thomas Røgen Læner, Torben Schaltz, Christian Tollestrup, Thomas Arvid Jaeger, Nis Ovesen

Afbud: Per Bjerring, Rikke B E Knutzen

Øvrige deltagere: Anne Christoffersen (referent)

Introduktion v. Nis Ovesen

Nis Ovesen (NO) bød velkommen og introducerede kort til aftagerpanelmødet, der til en start bestod både af aftagergruppen for Arkitektur og aftagergruppen for Industrielt Design.

Deltagerne præsenterede sig for hinanden.

NO gav en kort status på, hvad der er sket siden sidst: (oplæg vedlagt)

- Corona-perioden har præget studerendes studietid – det første "corona-hold" afslutter nu og har dimission på torsdag d. 30. juni.
- Pro-corona har instituttet igen mulighed for at lave en afgangsudstilling – den er denne gang lagt ud forskellige steder i byen
- Der har været arbejdet med 10 % reduktion pga. udflytningsreform
- Lukning af cand.tech.-uddannelserne i Arkitektur og Industrielt Design. Den beslutning var truffet inden udflytningsreformen kom på tale, og uddannelserne har haft sidste optag i 2021
- EVU er kommet i fokus, da der er hård kamp om optag af studerende. Og der er en kap på instituttets uddannelser, da der er indført dimensionering på stort set alle instituttets uddannelser
- Instituttet har netop afsluttet en forskningsevaluering – instituttet har hævet forskningshøjden og omfanget i de seneste 5 år. Der ligger årsrapport til fri afbenyttelse (de lægges ud til de særskilte møder)
- Indsats igangsat for at øge studietrivsel – det har været en hård tid under corona, og der er øget fokus på at optimere studerendes trivsel.

NO gennemgik uddannelsernes bestand (antal aktive studerende på en given uddannelse) fordelt på køn. Bestanden på bacheloruddannelsen i Arkitektur og Design har været rimelig stabil i perioden 2018-2022. Bestanden på Arkitektur er let faldende i perioden 2018-2022, grundet bl.a. mindre optag på cand.tech.-uddannelsen de senere år. Bestanden på Industrielt Design har været med mindre udsving i perioden 2018-2022 med lille stigning i 2022, grundet bl.a. et større optag på cand.tech.-uddannelsen. Fordelingen mænd/kvinder er rimelig ligeligt fordelt med lille overvægt af kvinder for alle tre uddannelser.

NO gennemgik ledighedstallene for henholdsvis Arkitektur og Industrielt Design. Der er fortsat ledighedsudfordringer for begge uddannelser, selvom der viser sig en tendens for forbedring på Arkitektur, når man ser på de seneste tal for 2020 og 2021. Øvrige ingeniøruddannelser har et hurtigere fald i ledighedskurven, mens det for design-fagene er en udfordring at få dimittender hurtigt i job.

Ledighedsudfordringerne har givet instituttet ekstra fokus på at få de studerende i beskæftigelse:

- Instituttet har igangsat et projekt omkring bedre outreach. Der er ansat en projektmedarbejder, der har det fulde fokus på opgaven. Der er udviklet tiltag som:
  - Nyt afgangsudstillingskoncept
  - Nyt samarbejde med Utzon Center
  - Online Platform til studenterprojekter
- Instituttet har fokus på studerendes "employability journey". Det sker i samarbejde med AAU Karriere og de lokale "Karriere-VIP". Et antal VIP har fået den funktion at tale ind i karriere/beskæftigelse overfor de studerende.
- AAU har sat gang i at genstarte alumne-indsatsen. Der kan være meget at hente fra et godt alumne-netværk.

NO gav kort introduktion til udstillingskonceptet, der kommer til at udfolde sig de kommende dage på forskellige lokationer (i alt 4).

Aftagerpanelet splittede op i de to aftagergrupper – ARK og ID.

Ad 1. Godkendelse af dagsorden

Dagsorden blev godkendt uden kommentarer.

Ad 2. Kort om uddannelsen

Christian Tollestrup (CT) bød velkommen til mødet i aftagergruppen og gav kort introduktion til uddannelsen og aktuelle forskningsprojekter i sektionen. (oplæg vedlagt)

CT fortalte bl.a. at lektor Linda Nhu Laursen har udarbejdet en bog til brug i undervisningen, og at ambitionen er at lave en hel bogserie til undervisningen på uddannelsen. Det er også vigtigt, at der er en relation/binding mellem forskningen og de studerendes projekter, meddelte CT.

CT berettede videre, at uddannelserne har undergået justeringer og der er sket en forsimpning. Det betyder, at der er en større projektenhed og mindre andel kurser på hvert semester. CT gennemgik den nye struktur for henholdsvis bachelor- og kandidatuddannelsen (se oplæg).

Ad 3. Studieordning, indfasning og udfordringer

CT havde identificeret to udfordringer for bacheloruddannelsen, som han præsenterede aftagergruppen for.

Udfordring 1:

- Selvstændighed

- Modighed

Udfordring 2:

- Fokuserer på løsningen
- Mangler materiale og formforståelse

CT meddelte, at de studerendes store fokus på et svar/en løsning blev adresseret på flere måder gennem uddannelsen og at mangel på materiale- og formforståelse blev adresseret i kurser med materialevalg som om-drejningspunkt.

Aftagergruppen drøftede også hertil, om muligheden for frie studieaktiviteter, nogle af aftagerne var bekendte med da de studerende på uddannelsen selv. Thomas Arvid Jaeger (TAJ) kunne meddele, at der ikke længere findes frie studieaktiviteter i studieordningerne. Der er dog ved at genopstå en form for anden studie-aktivitet fx i ARK/URB, hvor de har forsøgt sig med etablering af projekt-uge, hvor en disciplin er fokus og læres på denne uge. Men det er et nulsum-spil, da timerne hertil skal trækkes fra de øvrige timer. CT supplerede, at der er en del støj på linjen (mange aktiviteter generelt på studiet), som kan skabe stress blandt studerende. Torben Schaltz (TS) tilføjede om stress blandt unge ikke var en samfundsudfordring? - og ikke blot AAU relateret. Der lader til at være et fald i robusthed generelt var hans fornemmelse. CT supplerede, at der også var store kulturforskelle mellem uddannelserne, som gav udtryk i forskel i stressbelastning blandt de studerende. ID er ikke så udfordret af stressramte studerende som andre studier.

CT berettede også om, at det altid tilstedeværende karaktærræs nu var forsøgt taget hånd om ved at justere eksamensformen på 1/3 af bacheloruddannelsen til bestået/ikke bestået. CT gennemgik, hvor justeringerne var sket. Dette kunne forhåbentlig øge fokus på indhold og ikke et tal. CT bemærkede dog også, at ændringen tvang undervisere internt samt eksaminatorer/censorer til at drøfte – "hvad er et minimum for at bestå?" Der skal være et bundniveau, der er acceptabelt ift. også at kunne begå sig efterfølgende i et job. Ledighedstallene taler sit tydelige sprog for at ID-dimittender gerne skal være kompetente og eftertragtede.

Aftagerne støttede op om, at det er godt med en forventningsafstemning eksaminator/censor imellem.

CT havde identificeret tre udfordringer for kandidatuddannelsen, som han præsenterede aftagergruppen for.

Udfordring 1:

- Ingen adgangskrav

Udfordring 2:

- Glemmer at reflection-on-action kræver action først

Udfordring 3:

- Kendskab

CT forklarede, at de studerende fra bacheloren (ID-specialiseringen) har retskrav til at blive optaget på kandidatuddannelsen i Industrielt Design, hvilket kan være et reelt problem. Dette grundet, at nogle studerende ikke kan bestå deres afgangsprøve.

Der er en gruppestørrelsespolitik på studiet, men et greb på problematikken kunne være, at det første projekt på kandidaten blev lavet individuelt. Dette med henblik på tidligt at gøre de studerende bevidste om niveauet og egen kunnen.

CT understregede desuden, at de studerende glemmer, at reflection-on-action kræver action først, de bliver handlingslammede af, at faget er blevet svært. Deraf er kurset "Advanced Integrated Design II: Business Development" blevet lavet om til et "Designers Market", hvilket er en eksekveringsopgave, som de studerende reflekterer på efterfølgende.

CT viste en video fra Designers Market.

Den tredje udfordring er kendskab til uddannelsen og til at få dimittenderne ud på arbejdsmarkedet, meddelte CT. Hvilket førte CT til at lægge op til at få input fra aftagerne på følgende:

- "Kendskabsalarm"
- Blinde vinkler?
- Ideer til beskæftigelsestiltag?
- Afgangsprøve i/med virksomheder? (- herunder spørgsmål om hemmelige projekter)

Drøftelserne er henført under de yderligere dagsordenspunkter.

Ad 4. Beskæftigelse – Hvordan gør vi kandidaterne mere attraktive for aftagerne?

Aftagergruppen drøftede følgende elementer:

Tidlig jobsøgning (CV + portfolio):

CT kunne oplyse at underviserne på uddannelsen allerede tidligt på kandidaten forsøger at ændre de studerendes mind-set mod at søge job, så de er klar til at begynde jobsøgning inden aflevering af afgangsprøven. Derfor ses på CV og portfolio på MSc02. Det er også her aftagerne kan spille en rolle, da der forskel på om undervisere giver feedback og opfordringer eller en udefrakommende kommer ind og går det.

Aftagerne var enige i, at det er på portfolioen, at de studerende skiller sig ud fra hinanden. Christoffer Mørch (CM) bemærkede særskilt, at de udenlandske studerende (især de indiske) er specielt dygtige og gode til det. De udbygger deres kompetencer / laver mere ad-on til deres projekter, som de kan lægge ved i deres portfolio. Det betyder dog ikke nødvendigvis, at der så også er tale om en bedre designer.

Det blev bemærket, at der er kulturforskelle ml. danske og udenlandske studerende.

Rekruttering og opmærksomhed på ID'er:

Aftagerne drøftede, at de har oplevet rekrutteringsudfordringer. CM nævnte, at de hos Mekoprint specifikt har søgt efter ID'er men har manglet ansøgere til stillingen. CT opfordrede til at sende relevante annoncerede job til ham, så vil han formidle det videre. Der var enighed om, at jo flere ID'er, der kommer ud i virksomhederne – jo flere kan sælge idéen om andre ID'er og sprede budskabet om, hvad de kan. Der er ofte tendens til at ansætte flere af ens egen slags.

Det blev også drøftet, at tilknytning til aftagere også kan skærpes ved at lave en mini konferencedag (markedsdag), hvor aftagere og studerende møder hinanden. CT oplyste, at "søster-sektionen" afvikler en Urban Design dag, og ID tænker at kopiere det koncept.

TS rettede også opmærksomhed mod rekrutteringsbureauer og italesætte overfor dem, hvad ID'er kan. Rekrutteringsbureauerne rådgiver virksomheder om strategiske ansættelser og er involveret i jobopslagsformuleringer på vegne af den interne HR, så deres kendskab til ID's kompetencer som muligt "redskab" til virksomhedsudvikling er vigtig. Her nævnes bl.a. at Sensu sidder tungt på markedet. Flere virksomheder benytter sig også af rekrutteringsværktøjer som algoritmer (AI), der afsøger og udskiller ansøgninger. Og det kunne være godt at være bevidst om de mekanismer

Kompetencer (personlige/faglige):

Aftagergruppen drøftede robusthed og modighed blandt de studerende. Der vil ikke altid være 100 % match mellem en jobannonce og ens egne kompetencer. Dertil ville CM gerne vide, hvad der blev gjort for, at de studerende tør prøve noget / udfordre sig selv. CT kunne oplyse, at de studerende får masser af udfordringer på uddannelsen. De bliver skubbet til, men det er selvfølgelig stadig inden for rammen af universitetet. De skal ture række ud og netværke – hvilket bl.a. Designers Market er et forsøg på. Men de søger ofte fortsat fuldstændig at kunne spejle sig i et jobopslag.

Det var TS's opfattelse at den menneskelige robusthed er dalende hos de unge, hvilket han har erfaret som censor på uddannelsen. Han oplever desuden større forskel i niveauet blandt studerende og større fokus på målepunkter (der skal 12-tal på bordet), da anden erfaring ikke rigtig opnås, som kan supplere deres kvalifikationer opnået gn. studiet. Samt hvordan de argumenterer og reflekterer over deres kunnen eller mangel på samme.

Thomas Røgen Lænner (TRL) oplevede, at de studerende var gode til at sælge sig selv og havde selvtillid. Han bemærkede desuden hertil, at det var godt at prøveformen bestået/ikke bestået erstatter karakterer på flere moduler.

Det blev ligeledes drøftet, om de studerende slapper af i længere tid efter endt uddannelse, som så får indflydelse på, at de ikke kommer hurtigt i arbejde.

Aftagergruppen drøftede, at ID'er udskiller og udmærker sig ved at have bl.a. følgende kompetencer:

- Kravspecifikation – brugeroplevelse – brugerinvolvering
- Kundekontakt – proces – løsningsforslag

ID'er kan forstå, hvad kunden vil have, hvor øvrige relaterede faggrupper er mere tekniske

TRL supplerede med, at bæredygtighed og CO2 aftryk bliver væsentlige elementer fremover, da leverandører (aktiemarked, lovgivning) vil sætte krav til dette (bæredygtige produkter, design, materialer m.m.) De vil afkræve viden om, hvor meget aftryk, det der laves, sætter på miljøet. Dette kan betyde noget for designfasen.

Der drøftedes ligeledes en trend om efterspørgsel på produkter, der er designet og produceret i Europa.

CT kommenterede, at bæredygtighedsprincippet er meget komplekst, og at ID'erne får lidt bæredygtighed i uddannelsen i form af bl.a. teknisk materialevalg. ID-sektionen skal desuden opgraderes med kompetencer på området.

Afsluttende drøftedes om studerende slutter deres uddannelse efter bacheloren og går på arbejdsmarkedet, samt om de gøres opmærksom på denne mulighed, hvilket CT kunne bekræfte. CT oplyste desuden, at flere tager en pause efter bacheloren, da der nu er forlænget retskrav på 3 år.

Ad 5. Industri/virksomhedssamarbejder

Aftagergruppen drøftede det at lave projektsamarbejder på afgangsemesteret. Hvortil NO kunne oplyse, at vi bliver målt netop på eksternt samarbejde i afgangprojektet.

Der var enighed om, at erhvervsamarbejder er godt for de studerende – og kan skabe jobs i den anden ende. Det kan være et greb ift. at skrue på employability, og så giver det god mening, at de studerende indgår i erhvervsamarbejder fremadrettet.

Men samtidig skal der tales med de studerende om konsekvensen af evt. hemmeligholdelse af projektet (studerende indgår nogle gange samarbejdsaftaler, hvor virksomheden kræver hemmeligholdelse) og få dem til at forstå, at det ikke kun er en kvalitet for et projekt, at det er hemmeligt.

Det drøftedes at trods hemmeligholdelse, så bør man godt kunne fortælle om arbejdsprocesserne, og hvad man har lært under processen. Og der skal være et eller andet fysisk produkt, som man kan vise andre – fx en plakat, udtalelse fra virksomheden eller lign.

Den studerende skal gøres opmærksom på at møde krav fra instituttet.

Ad 6. Afslutning og evaluering (Dato og tidspunkt på dagen for møde F23)

Aftagergruppen evaluerede mødet og mødeformat.

TS spurgte ind til, om de som aftagere gør en forskel? Vil gerne at der kommer noget ud af møderne fx også vide om de skal forberede sig på noget inden mødet og vil gerne kende et konkret outcome af mødet.

CT udtrykte, at aftagerne har stor værdi og giver gerne "hjemmeopgave" inden mødet, hvis aftagerne har tiden til det. Ift. employability, så vil italesættelse overfor studerende om jobsøgning fra aftagere gøre en forskel fremfor, at det er de kendte undervisere, der står og præker det. Desuden kan aftagere give nødvendig modstand og rette lyset mod de blinde vinkler i uddannelsen, ift. hvad er det vi ikke ser.

Aftagergruppen drøftede også sammensætning og volume på aftagerskare. Det er også et ønske fra CT, at der inviteres flere ind fra andre organisationer (større virksomheder, som bl.a. Lego)

Det blev også drøftet, at næste møde kunne være i sammenhæng med anden event, som lille reception og udstilling, hvor aftagerne kunne blive præsenteret for de studerendes projekter.

Det aftaltes, at aftagerne kunne gives kort forberedelsesopgave inden møder.